

karhidštinu, možná i do počítače, v němž byly uloženy filozofické otázky. Nakonec z obrazovky zasvítla jasná písmena, na okamžik tam zůstala a pomaloučku se ztrácela. „Králi Argavenovi z Karhide na Gethenu, zdravím. Nevím, co dělá z člověka zrádce. Žádný člověk sám sebe nepovažuje za zrádce; proto je těžké to zjistit. S úctou, Spimolle G. F., za stability, v Saire na Hainu, 93/1491/45.“

Když byl pásek nahráný, vytáhl jsem ho a podal Argavenovi. Nechal ho na stole, šel zase k prostřednímu krbu, skoro do něho vstoupil, kopal do rozžhavených polen a rukama srážel k zemi jiskry. „Odpověď stejně užitečná, jakou by mi mohl dát kterýkoli věstec. Odpovědi nestačí, pane Aii. Ani vaše krabička, váš strojek. Ani vaše vozidlo, vaše loď. Spousta podvodů a jeden podvodník. Chcete, abych vám, vašim povídačkám nebo vzkazům, věřil. Ale proč bych jim měl věřit? A proč bych je měl poslouchat? Jestli je tam někde mezi hvězdami osmdesát tisíc světů plných příšer, co z toho? My od nich nic nechceme. My jsme si zvolili svou cestu a už po ní dost dlouho kráčíme. Karhide je na rozhraní nové epochy, velkého nového věku. My si půjdeme vlastní cestou.“ Zaváhal, jako by mu vyschl zdroj argumentů – především to asi nebyly jeho argumenty. Jestliže Estraven už nebyl královým uchem, byl jím někdo jiný. „A kdyby existovalo něco, co Ekumenové chtějí od nás, nebyli by poslali jen vás. Je to podfuk, nejapný vtíp. Cizinců by tu byla aspoň tisícovka.“

„Ale otevření dveří nevyžaduje tisíc mužů, můj pane.“

„Jakto že ne? Aby je udrželi otevřené.“

„Ekumen počká, dokud je neotevřete, pane. Nic vám nebude vnucovat. Byl jsem vyslán sám a zůstanu tady sám, abyste se mě nebáli.“

„Nebáli?“ zopakoval král, otočil tvář zjizvenou stíny, šklebil se, mluvil hlasitě a vrískavě. „Ale já se vás bojím, vyslanče. Já se bojím těch, kteří vás poslali. Bojím se lhářů, bojím se podvodníků, a nejvíc se bojím trpké pravdy. A proto vládnu své zemi dobře. Protože lidi ovládá jen strach. Nic jiného nefunguje. Nic jiného netrvá dostatečně dlouho. Jste to, co podle vás jste, přesto jste podfuk, nejapný vtíp. Mezi hvězdami není nic než prázdno, strach a tma, a vy odtamtud přicházíte sám, abyste mě vystrašil. Ale já už strach mám a jsem král. Strach je král. Teď si sbalte svoje léčky a figle a běžte. Toť vše. Nařídil jsem, abyste dostal čestné občanství Karhide.“

A tak jsem od krále odcházel, bory mi vrzaly na červené podlaze v červeném šeru sálu, až mě od panovníka nakonec odřízly dvoukřídlé dveře.

Zpackal jsem to. Na celé čáře jsem to zpackal. Ale když jsem vyšel z královského domu a procházel areálem paláce, nevrtil mi hlavou ani tak můj

neúspěch, ale Estravenova role v něm. Proč ho král vyhnal za to, že hájil záležitost Ekumenu (což, jak se zdálo, bylo podstatou toho prohlášení), když (podle krále samého) dělal pravý opak? Kdy začal radit králi, aby se mi vyhnul, a proč? Proč byl vyhoštěn, a já zůstal na svobodě? Kdo z nich lhal víc, a proč k čertu lhati?

Došel jsem k závěru, že Estraven lhal proto, aby si zachránil kůži, a král, aby si zachránil tvář. Vysvětlení to bylo krásné. Ale lhal mi vlastně někdy Estraven? Zjistil jsem, že nevim.

Míjel jsem Červený rohový dům. Branka do zahrady byla otevřená. Nahlédl jsem dovnitř na seremy, sklánějící bílé větve nad tmavým jezírkem, na chodníčky z bílých cihel, které v poklidném šedém světle odpoledne vypadaly opuštěně. Ve stínu kamenů u jezírka ještě ležela trocha sněhu. Myslel jsem na Estravena, jak na mě včera večer v chumelenici čekal, a pocítil jsem opravdovou lítost nad člověkem, kterého jsem ve včerejším průvodu viděl, jak je zpocený a nádherný pod tíhou své panoplie a moci, nad člověkem na vrcholu kariéry, schopným a vznešeným, jehož odrovnali, skončil, tečka. Prchá k hranici, tři dny za ním jeho smrt, nikdo s ním nesmí promluvit. Trest smrti je v Karhide ojedinělý. Život na Zimní planetě je už tak dost tvrdý, lidé tedy většinou nechávají smrt na přírodě nebo na zlobě, ne na zákonu. Přemýšlel jsem, jak asi bude s takovým rozsudkem v patách utíkat. Autem ne, ta jsou majetkem paláce; převezte ho nějaká loď nebo zeměloď? Jde pěšky po silnici a nese si, co je schopen unést? Karhidané obvykle chodí pěšky; nemají totiž tažná zvířata, létající dopravní prostředky, počasi po většinu roku zpomaluje provoz motorových vozidel, a není to národ, který by měl naspěch. Představoval jsem si, jak se ten hrdý člověk namáhavě plahočí do exilu, krok za krokem, malá postava na dlouhé silnici mířící na západ k zálivu. Toto všechno mi procházelo hlavou, když jsem šel kolem branky Červeného rohového domu, ale hned jsem to z hlavy vypustil, zároveň se zmatenými spekulacemi ohledně Estravenových a králových činů a motivů. Skončil jsem s nimi. Zpackal jsem to. Co dál?

Měl bych jít do Orgoreynu, což je soused a soupeř Karhide. Ale když už bych tam byl, je docela možné, že bych měl problémy s návratem do Karhide, a tady jsem věci nedokončil. Musel jsem si připomenout, že splnění úkolu, který mi uložil Ekumen, mi může zabrat, a s největší pravděpodobností zabere, celý život. Žádný spěch. Není potřeba hrnout se do Orgoreynu, než se dozvím víc o Karhide, zejména o pevnostech. Dva roky jsem odpovídal na otázky, teď je budu klást. Ale ne v Erhenrangu. Konečně jsem pochopil, že to

musel strážník mluvit s přírodou. Proč odřízly o karhidě
[naa / nece.]
[včera / PAST SMRT.]